

i u zadnje doba dogodilo inozemnim parobrodima. Dogodilo se pače, u nedalekoj prošlosti, da se je i gdje koji ratni austrijski brod grdno nasukao u našem arhipelagu, premda časnici bivše a. u. ratne mornarice bijahu na glasu sa svoje vještine u navigaciji po Jadranu. I uza svu tu vještinu i sveopće priznanje dogodilo se, da je jednom i sama carska jahta, vozeći caricu Jelisavu, nasjela na jednu potajnu pličinu. A ne smije se premućati ni to, da je zapravo ta *golema zamršenost u mreži kanala i kanalića, pličina i školja u našem arhipelagu u doba velikoga svjetskog rata, zapadnim saveznicima jednostavno onemogućivala svaki pokušaj iskrcavanja u sjevernoj polovici tog arhipelaga i naše morske obale*. Dakle, u današnje doba, koje je u nautičkoj znanosti doseglo nekakav vrhunac, i kad pomorac raspolaže nebrojenim pomagalicama za navigaciju, te kad noćna rasvjeta oduzima noćnoj tami svaki opasni utjecaj, jer netom pomorac izgubi s vida jedan svjetionik, odmah mu se na obzorju javlja drugi, da mu svojim bojama i svojim bljeskanjem u najtamnijoj noći oda i samu točku, na kojoj mu se brod nalazi: eto, u današnje doba tolikog napretka, tolikih pomagala i tolike sigurnosti, ipak institucija vještih pilota još se nije pokazala suvišnom, jer je potpuna sigurnost plovidbe vrhunac nautičke znanosti.¹⁾

¹⁾ Kad smo već kod toga predmeta, ne će biti suvišno istaknuti, kako je uzimanje pilota na brod kod nas bila uvijek neotkloniva nužda. Za to bi se mogla navesti sila potvrda iz povijesti Jadrana, ali mi ćemo između tih spomenuti samo jednu, koja je također skoro milenijska.